

از هنر تذکره پر شاعر ذکر

درین زمان صرت قوانان این جردۀ روشن بسیار چون عزم

با هنر مورخ زادن ولوی محمد عبد الجید خان چشم طابع است برو بال محیه

تذکرۀ کشا نجما بذوق از ادب
مطابع ویض میح در فرق عیا

بسم الله الرحمن الرحيم

خداد را انتظار خبره است
محمد از تو میخواهد خبر دارد

محمد شریف برای این شناسیست
الله از تو حب مصطفی

شمیر زبان جو بجزیان ملیخاید و نشتر قلم رگ معنی میکشد اید روزی چند است که خانه
نقش گذار پدر بزرگ او میل همراه تنا بوده است و عناطر نشون خون تذکر دشمن انجمن خانی
رسان آزاد و مگر خدام هناب داشته است احکم نقشبند اول ازل آور دزوفی همراه داشته است
گامی برآید و بدلی برده شده است تا گام دیگر بردازد این دفتر بگاه شنید غرض فقیهی که نزدیک
بفرار شده خوان گفت که بسفر استادند یا با تقابل بر عاستند پیدا است که این شکاف
حال تذکره نویسی بزتابد و پا در رکابی گرد آوری نکر سنجان حال استقبال نتواند باقی باشد
بجوش آمدند و حضرت فرمودش دادگری محبتند و دادگری میخواستند تمیین نمایند
عالیقدر راین مجمع پرشیان پیوست و تتمه اختصار برآمان شمع انجمن بست آری ارزگانگل زبانی
و تکمده از آذر صورت از بجز ادویه گلستان از برادر چون دیدم هنوز واما نگلن را داشت

دراز بود و امیدوار از این غاییت شوق آورد از برآوردهای خالقی بود که مایوسان از گرد و پیش و هر اوست برآرزو همیازه کشان انجمن و باده در بیوت تو است مرکه خامره نترآشم و ورق نخراشم سرفکن بحیب تلاش بردم و دامن گذارش بدست قلم سرمه طجهه بواهانگان ای اندیش
رسیدم و سکلای دست انجمن نشینان بگاه آرایان کشیدم از نظر گفتار آن نو و کمن که دصد
انجمن و بگارستان مقدم شسته اند آن از اکه خسته تحقیق تراجم کر تا فته ام در صورتی که خوش اون
ترا فته ام والا همه از تکرار گذشتہ برآه تازه بگاری شتافته ام چون هنوز مرداز عمر گرامی مملو
سالی و از دهم فرما پیش ندوستی به تمار دیگران دارم دنه فکر چاره خویش خضرابین وادی و ساقی
این نادی مولوی سید محمد یوسف علی صاحب کار پرداز آستانه علیه لیعده باشد را از جا
برآمیختم و بدستیاری امداد جناب موصوف زنگ تلاش و تحقیق رخیتم تذکرهاي جدید چون
آفتاب عالمتاب قاضی محمد صادق خان اختر و نشر عشق حسن علیخان عاشقی عظیم آبادی
و دیگر نامهای شاذ و فاقد کمزود مولوی صاحب بودند و کسی از تحقیق حال کشودند و طریق اتفاق
نمودند صبوری کشان باده سخن پیش این دو پیاله میکشیدند منت خدارا که پیاله بیوین گبرد
آمد و بخلافه غساله سیدند نقشی بگزی نشست که دل سخواست و بگاری بسته آمد که هر چیز
میجست اگر شمع انجمن رئیسته با این هردو تذکرها پسین بخواهی دانی که لکش بود یکی بهمیه بران
افزود و یکی بادآور دوگار دی بود یکی نخست و یکی نک عرض کرد و بار خدا یا تانگی
زخم و زخم را کار و در کارست شمع را بگار و بگار را صحیح چکن ارباد + ۶

تاریخ

زی خوشنویسگار تازه مرقوم ز پاکت یافتم گلزار منظوم سنه ۱۴۰۰	کتاب فخر طراز صحیح گاشن بدل از دیشنه تاریخ بحیب
--	--

حرف الالف

آثار مشهور بلاتار از موزون طبعان بخاست آثار عشق از وجات بیان الشفاهش
پیدا و آنکارا بقرزلی که در خدمت عبد العزیزان والی بخا داشت نظم صنعته مأمور گردید رأبخا
بر دفتری دلها خته جبرا بران سست یافته بخوف شاهی گرخیته باصفهان رسید چندی دلخا
گذرا نید آخر رخت بند وستان کشید و همین جادر زیر زمین منزل گزید سه
در خوار ہوس وی توگل آب خورد   غنج از رشک لعل تو خوناب خورد
آتشم بولوی عزیز اسد ال آبادی سست مجموعه کلاتش بیان ذات مجموعه صفاتش عزیز دلها

جامع روشن سوادی سه

پارسی پسری کرده ایدل تیم   زسلام بانید پارسانه را
آرام مشی ایشی داس قوم کایته در زمره فرشان سرکار امیر الامر ازواب غضنفر
احمد خان بهادر گلش رسکس فرخ آبا دانساک داشت نظم و نثر فارسی بفصاحت و
بلاغت شتعل اطائف صنایع و بدائع لفظی و معنوی می نگاشت از ترشی بعض و قائل و
سوانح از نظر گذشت حق آنست که بکمال لطف و خوبی نوشته تمنای کلاش آرام و قرار
از خاطر سمعان می رباشد دیوان اشعارش بهم رسیده لمس زبان بیان قطعه وی
که متضمن تاریخ عربیت زواب عمامه الکاب بهادر نبیر و زواب نظام الملک آصفجاه باید
سور جمل چاٹ گفته اکتفا مینماید سه

سرد که باج ز خوارزم وز ختن گزند	بفر کوکب رنهشی عمالک هند
رکاب تو سن شاهنشه ز من گزند	شمان رصولت آن جهم و قار آصفجاه
که یاد هشت ز و مردم کمن گزند	جوان و صاحب بخت جوان نظام الملک
دلیل فتح دلیران صفتگن گزند	شهاپ شاقب دین فتح جنگ کر علیش

که هاک رفت ازان مصدر فتن گیرند
نگین ملکت از دست اپریل گیرند
که ذیل دو تشریف ارباب علم و فن گیرند
که سرگشان جهان کاه در دهن گیرند
چنانکه صبح سر شمع ور گلن گیرند
سزد هزار پرخان سگ بیک س قدر
زد و داده استم دیده پریزن گیرند
که دید گنج زرد و اعل و جان و تن گیرند
که اهل بزم با صاف و سست من گیرند
جو ابر و سرمه پور حمل از بدنه گیرند

په شید بتاب دیب جاث از پی آن
بعقل و همت آن آصفت یگانه بجهات
همام اهل هم خان عاقبت محمود و
بنظر صائب عوالي درست کاری کرد
برید گردن نبوی فتنه شاذ نخست
زجر آنی که بتاراج شهر کرد آن قوم
ستگران جهان را بدام قهرمندای
فتاده از درینست برزه سور جسمان
ادای صریح تاریخ میکنم آرام
شکسته ام سرا اهل نفاق و میلوبیم

از زوئی زنی بود موزون طبع در شهر سمرقند بدیعه اجمال حاویه الکمال کلام با غلط نداشت
شیرین تراز نبات و قیمت داشت

شدیم خاک هست گرد ردمانست
چنان رویم که دیگر گرد مانزست
آزاد حافظ غلام محمد ساکن سوده ره از تو ابع لاہور بود در شاپیمان آباد رسید حفظ اقران
کسب دیگر مکالات نمود در نظم و نثر فارسی تلمیذ میر شمس الدین فقیر و دیگر اساتذه دبلی گردید
وسواد خط اخوند و ستعلیق از محترم عارف یاقوت رقم خان ثانی وغیره تکمیل سانید و بهلاشت
ورفاقت خان فیروز جنگ ثانی و عاد الملک بسر بردو در نفع و ماتین قالف هر دست

فاسک سرگوئی تو تاج سرگها
ماوراء حمر او تو منظر گلها

ای صرف شارت بگستان زرگها
بلبل نشود بند همچن خاطر آزاد

از او شیخ امیر الدین از موزون طبعان شهر بیلی بود و در فرج آباد بر فاقتن شیخ خلیفه علی

بخبر بروقات می نمود

<p>قصاص از فرط خوشیش فراموش کند هر که نظر آرده آن سروچن پوش کند</p>	<p>بخت بدمن که اگر بار نامم برسد از تماشای گل و سر و کند قطع نظر</p>
<p>از او محمد شیم از خطاب نظری کشیرست و بشاغردی سالم کشیری سخنی دلپذیر برفاافت سید امیرخان ناظم در اکبر آباد طرح اقامست از ااخت و همانجا درسته خسین و مائة والف</p>	<p>نقد زندگانی باخت ۵</p>
<p>ظلم بر ساغر و بیداد بینا نکنم آشوب ملاسین مازدرانی که بند وستان سده و باطن خان بطی به رسانیده ۵</p>	<p>نکتم موسم گل تو به بیان نکنم آشوب ملاسین مازدرانی که بند وستان سده و باطن خان بطی به رسانیده ۵</p>
<p>سرمه از مرغ گان من سامان شادابی گرفت گرد او گردم گلچ از مردم آبی گرفت</p>	<p>نرگس از حشیم ترم تعییم بخوابی گرفت نقد هشکم را بزور از مردم حشیم بود</p>
<p>آشوب همدانی سیدی نیک تادست بالمال خوش بیان ۵</p>	<p>هر داغ زیر پنجه شهیدیست در گفن صحراوی محشرست هر ایام</p>
<p>آشوبی نظری بر جاده طلب علم قدم گذاشت و بخطاطه نستعلیق بی طولی اشتی ۵</p>	<p>امروز یهوا نیست که تاشب مصیحت ابرست و هوا معتدل از شبنهم صبح است</p>
<p>آصف تخلص نواب آصف الدله محمد تجھی علیخان بهادر هر بر جنگ و زیر المالک هسته صوبه دار مکار ده بو فیض آباده اکه دار الامارة والد بادجش نواب شجاع الدله بهادرت</p>	<p>ترک کرده شهر لکنور ادار ایکومت نمود و در ان شهر عمارات فیعه و فسیح الطیفة مثل امام باڑه و</p>
<p>رومی دروازه و چچی بجون و دلخواه و غیر ذکار حداث فرمود و درسته خسین و مائة والف همان لغزی خانه بسراهه کور آسود قطعه تاریخ و فاتیش پر سنگ هزار ش منقوش است این مرصع</p>	<p>ماده تاریخ رحلت اوست ع هنوار دلخ و دیجان که نعیمه نواب در جود و نخاوت</p>
<p>و خلق و مروت شهره آفاق بود و در قسم اشعار ارد و و فارسی خیلی مشاق از اوست ۵</p>	<p>کشته ایچم تو هرز تجھی که بر آند ام داشت هم کفن هم گور و هم تابوت چون با ام داشت</p>

آفتاب تخلص ابوالمظفر مروج الدین علی گوهر شاد عالم بادشاه است که نهضت دال می
زوال سلطنت هندوستان بعد چهین شاه وارت تخت فرکار است بر خراج دوازده کرسنه
سالانه فتحت آباد بھگال را بقیضه اقتدار برابر فرنگ گذاشت از افق کاظم و نقش ول
ود طبع پرداخت و غلام قادر خان شفی کورنگ حشم چین بادشاه برکنده از تو ابصر عطا خشت
موزون طبع بود و با انشاد اشعار فارسی توحی میخود و صیده شهر آشوب که در شورش و آشوب
غلام قادر خان نایب شیطان بر شرطه اعظم شید بیتی چشت ازان باید شنید

دادر باد مرغ برگ جهانداری ما	صرح براد شیر خلست پی خواری ما
بر در شام زوال آه سیکاری ما	آفتاب فلک فلت شاهی بودم
تازه بیتم که کنه غیر جهانداری ما	پشم ز جور فلک کند چوشد بهتر شد
کریست جز ذات ببرگ کند یاری ما	داد افغان بکی شوکت شاهی بزاد

آفته مولده و مثاش بلده تو نست و با اختیار گوشه قناعت از آفات نمانه محفوظ و

مصنون

بر دامن او گرد سکایت نشید	دیوار ستم بر سر عاشق اگفتند
گوش کم کن تانیابی در دسر	حرف دنیا کرم گوشست ای عزیز
آفرین صن لال قوم کایته ساکن اله آباد بود در نگینی و مضمون آفرینی بحر کاری میخود	
نو سخان بگین اجمین را	مبادر کبا در مغان چین ا
لوفی گل کرد دوان کمن ا	که عیند نوسار آمد طرب جوش

آقا هیکم دختر هتر قرای خراسانی بوده از موزوی و خوش بیانی بهره وافی بوده
و هتر قرای رامحمد خان ترکمان بعد از هتری رکابخانه خاص مخصوص نوده

زهشیاران عالم ہر کرا دیدم غنی دارد	دلا دیوانه شود یوا گنی هم عالمی دارد
آقامی معروف بخواجه آقامی همانی سنت منصف بشیرین زبانی و خوش بیانی	

		رباعی
مرند بجست و غم و ناکامی هجران کشید اجل کشد بدای	بی پاوسان دشت خون شامی محنت زدگان وادی عشق ترا	۱۰۷
ایشی یزدی در سخن افرینی و نکتہ لزینی لیتے بوده صفت اسپ مدوح چین موزون نموده		۱۰۸
آغاز سود رویف نجام جم بر سر خویش بشکنند جام در خواب نیده روئی آرام	هر چاه ز تو سنت برم نام از غیرت کاسه سمه او به چون دل بیقرار عاشق	۱۰۹
ابdal غیرابdal اصفهانی است پیشوای ارباب سخن شناسی و حرف رانی ۵ نظر افلقی بکسر بنت نظر نباشد شده ام امیر دی که ازان بزنشد ابراهیم قانونی با هنگ سخن سرانی طبیعت میگاشت و در قانون نوازی بی طولی دشت		۱۱۰
	رباعی	
کارم همه آه و سوز خواهد بودن آن روز کدام روز خواهد بودن	تالعسل تو دلف و زخواهد بودن گفتی که بخانه تو آیم روز سے	۱۱۱
ابراهیم میرزا براهم اردوبادی در عهد شاهجمانی بهند رسیده معلمی اطفال جعفرخان ملازم آخر کار خود را بزره در ویشان کشید و از تعلقات دنیویه برید + رباء		۱۱۲
که در دل خشک و گاه در چشم ترست از دیده گرایید به لمنیت عجیب	آری سه من مسافر بجهود پرست را و دریا بکعبه نزدیکترست	۱۱۳
ابن حسام در موزونان قستان عذب البيان و طلیق اللسان است خاور نامه در سیر جناب مرتضوی بکمال فصاحت در شرسته افظیر کشید و درسته هشتاد هفتاد و پنج حسام اجل او را بخاک فلسطین برد		۱۱۴

	دلنگ تراز شام غریان بحری بود برخاسته از دیده صاحب نظری بود هر شلخ دلاوری که اورا ثمر بود	روشنگ پس وقت سحر که گذری بود هر زده که چون سرمه را در نظر آمد از طعم لب نوش های اثری داشت
--	--	---

ابن حسام مولانا ابن حسام خوافی مجع فضل و کمال بود و بعد ملوک هرات در اقران مثال
بی مثال سه سیع و نیم سبعادی اینجا نگذشت این مسترادوی بین خواسته
باید بگاشته

آن کیست که تقریر کند حال گدارا و حضرت شاه است
که غلغله ببل چه خبر با وصبارا جز ناک و که
هر پند نیم لائق درگاه سلاطین نویسندیم هم
که روز ترحم بنوازند گدارا گایی بگاهی است
سامان روز و روز مایه عاشق یار حرم ز معشوق
مارا نزد روز و روز حرم است شمارا بسحال تباشد
ابن الصبح شیرازی در جامعه شعر الفضیلت علم سرفرازی داشت و دره نامزد شاعر
غیاث الدین محمد ابن خواجه رسید و زیر دفتر نظم بگاشت رباعی

بی مومن یار و بی قریم کرد	بافاقه و فقر هفت شیخیم کرد
---------------------------	----------------------------

این رتبه مقربان درگاه تراست	آیا بچه خدمت اپنینیم کرد
-----------------------------	--------------------------

ابوالبرک کشی است کلامش اخا صیت و لکشی زمانیکه این شعر شد
خشک شد کشی است امید و فتح شد تخم وفا زاتش دل تادر ابر حشم من یاران نگاذ
از نظر امیر علی شیر گذشت تارا یاخوانده بی معنیش قرارداد ابوالبرک بران سلطان شده امکن
خدمت امیر فرستاد قطعه

بهمان خطاش خطا نکشد	بهمان خطاش خطا نکشد
---------------------	---------------------

یا نخونت تا غلط نکنند	ز هرچه خوند نیک فکر کنند
عقل را پیر و فقط نکنند	گر مفت فقط بازی و زبر
در جهان باز حدیث من بد نام افتاد	وین حکایت چوز بان مردهن عالم افتاد
ابو بکر از کمال صداقت باز بخون در ملک سخوری خلاف پیغمبران سخن رسخت	دو بجهان باز حدیث من بد نام افتاد
دشایان سست و متقر اخلاق است فرمانروای مشاهده او عذینه کرمان باشی	او بکراز کمال صداقت باز بخون در ملک سخوری خلاف پیغمبران سخن رسخت
اندر عجم آن رخ دل افزو زا فکند	در جنتم آن زلف جهان سوز افکند
آن شب صنم امرابین وزرا فکند	من رویی ترا بخواب دیدم کشیب
ابو تراب آب و خاکش انجوشقان سست و شوونما او در شهر کاشان از سخن سجان مان	ابو تراب آب و خاکش انجوشقان سست و شوونما او در شهر کاشان از سخن سجان مان
شاه عباس ماضی بوده نامر خود در اکثر مقاطع موزون نموده وقتی از صادقی بیگ نقاش	شاه عباس ماضی بوده نامر خود در اکثر مقاطع موزون نموده وقتی از صادقی بیگ نقاش
اصفهانی که از شاه بیر شعر ای آزمان بود بار سال قطعه الیاس تخلص ای خود نمود صادقی	اصفهانی که از شاه بیر شعر ای آزمان بود بار سال قطعه الیاس تخلص ای خود نمود صادقی
بجوابش قطعه شتمبر چهار تخلص فرستاد ابو تراب را از انجمله فرقی پسند افتاد لکن ازان باز	بجوابش قطعه شتمبر چهار تخلص فرستاد ابو تراب را از انجمله فرقی پسند افتاد لکن ازان باز
با ختلان حواسی که از کثرت افیون رو و او طبعش از نظم هنگانی گزید و نوبت موزونی این تخلص	با ختلان حواسی که از کثرت افیون رو و او طبعش از نظم هنگانی گزید و نوبت موزونی این تخلص
در شعری هم نرسید تا آنکه در سنه سنت و عشرین والفت بتراب الحد خوابید	در شعری هم نرسید تا آنکه در سنه سنت و عشرین والفت بتراب الحد خوابید
که لب بلب نسید هست پیچ در پای را	چشد اگر مرده برم نمیتوانم زد
طفل اشکم باز گم کرد هست راه خانه را	خون تراوش میکند از چاکهای سینه ام
پروانه پر سوت سه محتاج کفن هست	مجنون ترا عارز عربانی تن فیت
گریه گرم تراز جون شهیدان دارم	دل مجرد خ ازان خبر هرگان دارم
ابو احسان از سادات شیراز است و از شعراء محمد شاه سلیمان نصفت طراز این	ابو احسان از سادات شیراز است و از شعراء محمد شاه سلیمان نصفت طراز این
دو بیت از وست	
پروانه ندیدم که از آب بسو زد	دی شب عرق بشم لو آتش به لم زد
بگل بسیار می خانی مبارا بیوفا باشے	بت من سخت می ترسم که از اهل جنبا باشی

شیخ‌الاسلام این نیزه
لی و تکیه رش بند
دیگران این فهم
در مولفان شوون
الحادیث باشند
دیگر نیزه اند
میرزا ملا میرزا
قوای خود را نیزه
زیر کار فول پلیز
شایان مرید
پسرهای این روندان

ابوالحسن علی بن جعفر خرقانی از کرام مقربان در گلاد بزم
ربانی هست تمیل کمالات مخصوصی از روح سلطان العارفی را
قد سرمه نموده و روز عاشورا منتهی شصت و خشنین وا بعما آیه بدل
فرزندش نعمت رسول رساند ران حال این شنید این باعی مسموع طا

حاشا که من از حکم تو افغان کنم	یا خود دلخیوه
صد قره عین دیگرم باشیست	تار و ز پیش

بر باعی	اندوست که دیدن شنید را بشه
بی دیدن شناز	ماراز برای دیدن شنید را بشه

بر باعی	اسرازی آنه تو دانی و نه من
وین حرف سه ما	هست از پیچده گفتگوی من یو
گریده برافت	

ابوالحسن میرزا خلف سلطان جسین با جمال صورت حسن سخن و ده
مگز حدی سنگدل که باستخاره ازو الدخود در لشنه شراب سر برادر
بشمیر حفا از تنشی برداشت

روز یکم دیدم اور ازاد است بفت کارم	مردم زجان بز
گلگون زاشک و آهم شد خاک آستانش	آخر بعشق بازه

ابوسعید میرزا ابوسعید اصلش از ایران و از مقربان سلطان
شاهجهان بود دفعه چندی از جذبات آئی اور اور بوذرگ منصب

اضیز فرمود

نقاب لف برح افگنه چون بیوی هم بیه	مرا شام غریب د
-----------------------------------	----------------

ابو طاہر ناش خواجہ عبداله است و بر دقاوی سخنوری بخوبی گاهست
 انچه بر ز حسنه دلم زان زلف و سخمه میر بر گرفتاران رنجی پسر بلکم میرست
 ابو علی شیخ ابو علی حسن بن عبد العزیز بن سینا شهیر لشیخ الرئیس است حق ائمه است که وی
 در حکمای اسلام رشک افلاطون و ارسطاطالعیس در عمر شانزده سالگی بعد فراخ تجویل
 جمیع علوم عقلیه و اندیشه های تصنیف قانون و علم طب پرداخته و در علوم فلسفیه کوس این المثله
 بلند آوازه ساخته باشند گذر او را مشتمل بگفسر وزندقه نمودند و حکام عصر را
 بر پلاکش خلص فرمودند ناچار بخلافی وطن گفته هر چاکه ملا زیافت پوشیده از حشم در عین
 بداصوب شتافت گویند کتاب شفای هنگام اختقاد بخانه آهنگری در اصفهان بگاشته و
 قبل این شهرت صاحب فتوی بود و غواص علوم نقلیه ابلاطی معلم نیمود قرآن شریف
 با هر چهفت قراءت نمود زبانش بود و از علم حدیث حظی و افراد مشته نولیش در لواحی بخارا
 نه سبعین و شصتایه اتفاق افتاد و در سن چهارصد و بیست و پنج از هجرت در بهدان چنان
 بجان آفرین و اور رایعی

کفر چونی گزاف و آسان نبود	محکم تراز ایمان من بیان نبود
در ده عین یکی و انهم کافرا	پس در همه هر یکی سلطان نبود

رباعی

از قعر گل سیاه تا اوج نر جعل
 کردم همه مشکلات عالم را حل
 هر چون جسمی ز قید هر گرویی
 هر بند کشوده شد گزین اجل
 ابو الفتح ابن ملأ عبد الرزاق گیلانی طبیب چاذق جامع فضائل بشری بود و از وطن خود
 بمعیت حکیم یحییم و نور الدین قراری در سنه ثلثت و شانین و سنتیه بعد کبری در هندستان
 رخت کشوده زمانیکه بیارگاه اکبر پادشاه باریافت قبول غرضیم حصل نموده رفتہ رفتہ در
 تقرب و مذاومت شاهی گوئی سبقت از اقران و امثال بود و لبست و هفتم رمضان

شروع و تعمیم و تسعیاً تبرکات شاه اثنانی نهضت جوی کابار حسن امال پا و
آخرت نموده

چون خم مرد پراغدیست آتشین جا ننم که در هوا می تو در رگبار باید عصی است
ابوالقاسم استرا با دی از تلامذه نیر باقر، امام زمان شریعه فخرنا و ستاد ابو دهدز منفذ لیب

بشقاب می وزید و بکارت در هندوستان سید و بوطن برگردید
ما طفل ملکه هم بودیم در سر ما امی دل کوش تا سبق خود روان کنید

ابوالقاسم حمال الـ بـنـ جـانـبـ سـلـطـانـ خـمـسـ بنـ مـحـمـدـ .ـ بـنـ مـلـكـ ثـاءـ بـوـ زـاـتـ عـاـقـينـ عـ

عشوی و دلمه های ایرانی

أبوالمعالي ورثي عن طبع متقد وارشاده في حصل شهاد عباس ماضي ومشاء

لگانز لگانز لگانز لگانز لگانز لگانز

ایسا کیا ہے مدد و دریاں سیکھ رہے ہیں۔ رب عین دانش صوبِ عالم امرت را بھی
صرخاتی فراقِ جو گناہ کیے تھے ایسا است کہ جب شہ خود ملنگست

ابوالمقامات خوارزمی در تصریح سلطان محمد بن محمود بن ملک شاه بشرین مقامی سفر خرست

می افزائش بانکوگانی شروع ای مراسلات اشت سه
بال هر صد بی خست مرغ علم بد ن آشک ز لخا رخت و سفت گل بزن

چون نفس بیریل از گلو ابرمن
حص برا آمد زکود و امن اطلاع کشان

شیراد مانی بدر حسکه سلیمان شاه پی از حکام خلیفه عوّضیم بالمدحقوّل بودی و بالمال عیّل

مکاتب و مراحل نودی روزی در بحود مجدد الدین طویل قاضی هدان که از صلح او واقعیاً
زمان بوده قطعه موزون نود و در همان نزدیکی از دعای بدولتین قاضی موصوف
قابل ارجاع باسوس احوال جان از تنشی بود قطعه اینست

نه ازان داشت قضام رگ و می اندر تا خیر	که برید اجلش سنه نهاده عجیل
لیک در تیه ضلالت نه چنان که گشته است	که بعد سال بود ره برسش عزیل
لاله زان روکه نه رمنیدارد	در دلش خون فشرده تو بروست
گل خندان ازان که ز دارد	می نجند ز خور می در پوست

اجرمی معروف بل اجرمی در سادات یزد محدود است اجرش در وجه حضرت نظم
بر ذمه نظم پردازان و سخن شناسان ثابت موجود است

بی کشی ز من آن مسدل خراب گرفت	شراب داده است من د کتاب گرفت
ا هم چو مرود در چن روزگار ماند	این مصروفه بلت ن من بادگار ماند

احتشام میدیر حیدر بلگرامی صلساز قصبه ساندی بفاصله چهار کروه از بلگرام است
از سادات ترندی انجاست مگر از بد و شور و بلگرامش مسکن و مقام در علوم عربی شاگرد
میرسید محمد خلف میدعبد الجلیل علامه بلگرامی بوده و مشق نظم پیش نظام الدین احمد
صالح بلگرامی زانوی تلمذی نموده است

ای با صبح گرگذری از فزار ما	افشانندی است بر سر کوهی غبارها
با برق ہم کاب بسیاب ہمان	از حد گذشت کار دل بیقرارا
با پشم تزوینه رشیم گذارید	از بحر خدا پادل خوشم گذارید
گر هتل کتمنع ز قلمکم گذارید	یاران بمان عربده کشیم گذارید

احسان ملا محبنا مشهد است بر سر شناقام سخن بنظم لالی اشعار آبدار احسان شیرین
در خلوتی که بند نقاپ بو واشود بی خست بیار آینه دست دعا شود

احسان میر احسان علی از اولاد سید کمال ترمذی ساکن قصبه بہمانی باغ حمله پنج کلو و
از تصدیق گوپا من اعمال شهر کردند است در شهر فرشت آباد تجسس علم علی اخصوص فن طب
مشغول بموسق شعر بزمی نمود این دو بیت زیرت است

بر سر بالین من بار آمد و بشست	چون طبیبی پیش بجای آمد و بشست	فی کیست تابع لبسن همسر کی کند
-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

احسن تخلص مولوی محمد حسین خلف مشتی خدا حمد بلطف امی صلوات صلی پوری موطن است
که فیضش بحضرت صدیق اکبر مشتی بی شود ولادتش درسته اربع واربعین و مائیین والف
واینک سمند عمرش در عرصه پنجاه سالگی مید و درین زمانه نظم پردازی و شرط از اے
زبان فلک سه عدیل و نظریزدار در برای آموزش ناشایان بخشنون قواعدی و نفیت ترمذی
که تعلیمیش در هیوی بر جاده موزو و نی و نخن سخی می آرد تالیفاتش و نظم و نوشیشان
فرهنگ و کارنامه فرنگی آمیزه حسن و صحیحه شاہجهانی و لغت شاہجهانی و مصطلحات شاہجهانی
و تحقیق صدیقیه بیارست و شاگردانش از فواید که سوتا حوالی عظیم آباد مثل حکیم سید محمد احمد حق
عادی موہانی و سید مجتبی شیرصولت عظیم آبدی بیمار قبل ازین باقاده اعزه نواب
خatar الملک دارالمهام ریاست حیدر اباد و کن در شهر حیدر آباد مقام داشت امسال بحسب
طلب حضرت والدی دام ظلم از انجار خفت بر داشت و در دارالاقبال بیو پال تقدم کردشت
و تعلیم نامه نگار و جناب برادر صاحب عالمقدار توجه گشت کیفیت اقتدار خودش ملکه
منظوم و غثوار دری و پهلوی چنین بیان فرموده که والدم در فن انشا پردازی یکانه عصی خود
بوده تعلیم این فن بین تاعمر چده سالگیم بیرون چند کوشید مگر از غباوت و بلا دتم اثری نداشت
نگردید آخر برآشفت و به جراحت کفت ناچار خود را از کهنسو بطن ساندم و ازین بیست عدد او
خود یافت ماه کل بیش بیخور ماندم شی در رویا صادق بر شرف زیارت حضرت امیر المؤمنین
علیه مرغی کرم الله و جمه سیدم و این الفاظ ابغز عرض سانیدم که ای حضرت امیر المؤمنین

از علم یا بزم تا از عتاب پر خویش نجات یافته بعد عاشت اب هم کنفرانس مبارک خود را بهم
مالید و از زنجیر و نجوری که داشتم رستگاری نخوردید از اینمان قدر تیکه نظم و نشردست بهم او
والدمبل هر که بسته تعدادم مطلع گردید درجه حیرت افتاد پس کلام خود بنظر اصلاح مولوی
احسان اسد حمت از آنامی کشیدم غیر تحسین و آفرین حسره از اصلاح شنیدم بعد ازان مجموعه
از نظم و نشر خود پیش گمل محمد طق مکانی بردم هر چند تامل فرمود بخیالش هم حرفي اصلاح طلب
نه برآمد باز ای پس آوردم انتهی این چند محسنات از کلام کامل فنست و خیلی حسن است

<p>کیست تا گرد بیدان شما برق آمد گرد جوان شما کار یوسف کرد زمان شما</p>	<p>غیر نگ با وچان شما کی رس دستی بدان شما بر دل گیسوئی پیان شما</p>
<p>پرده چه مقصود پ آسان برخاست خود قیامت نیز کوئی تو لزان برخاست دو داشت شرکها شرافشان برخاست الامان از دهن روزن زمان برخاست کافرینها زلیخ بخبر بدان برخاست گر غباری زره مشک فروشان برخاست که چون قش قدم اذکوئی تو نتوان برخاست شمسواریست هماناکه بخوان برخاست بوئی گلبرگ شنیدم که نازان برخاست چون صلا از درصد یعنی حسن خان برخاست روز بازار دلم در شب گیسوئی تو بود کفر شجوان زده ای کعبه ایمان مدد</p>	<p>چشم بستم خود پرده هجران برخاست کیست که فتنه بالای تو این نشست رفت از گرمی حسن تو هنگاهیت پیمن روئی آور چو دیوانه شفت برسی او ب عشق نگهداشت چنان لسم تو جنده ذوق دلم هن که بخش نشست دلخشنی تر سویدایی آله این نقش سرهی گنبد لازم دشت که برگ وان هان صبا آشیانی زگریبان تکے فیضی هن کز دکن اسی سعی بخوبی پشتی یاد روزگیر شب صردن هن رو می بو د نکف دل رده ز دستم رخ جانان مدد</p>

<p>احسن سید حسن احمد دلخوی باز احفاد سید شاه عزیز احمد مرید خدیجه سید شاه میر لامجعه بود و در محمد شاه حامل نباشد او اقدام بسیاری است فروده هنگام میکرد که نور سید شاه میر لامجعه بهادر باعزم از وکیلش کوشیده باودی کرم جوشیده زنایی که گذرش بر فرع آباد افتاده بسیار نوای مظفر جنگ و نواب شوکت جنگ تغطیه و تو قیرش دل نهاده</p>	
<p>فلم سیر خشم کیسوی پر شیان است بکنی حسن تو حاشا کجا رسدا حسن است</p>	
<p>احسن خوانساری پر پیشه خیاطی وجهه ساعاش اندختی و بسوzen ذهن ثاقب احسن القیاب الظاهر بر قرب خوبان مضامین دوخته است</p>	
<p>بعصر ای دل بحال من . . . گیا و نامرادی هم زوید احسن سمنانی اتفکار حسن ش دال بر خوش طینی و خوش بیانی است از هستی خود بسکه چور و آنست گم در گشتن خود گرم تراز قاعی خواشتم احسنی فرزند میر عبد الفتح مولده شهر پیاوه است از کلام در دانگیزش مل و دیده در دنده آشنای آه و ناله مشوی دلبر و شیده او شاه و ماه از زدی یادگار و رحلتش حسی و ازاله در رنه پازده و مکصد کهزار است</p>	
<p>یارب کردستان کسی نکته دان میاد کیفیتی که در نگره می فروش بود</p>	<p>هر جور راه هزار دلیل آ در می فجحو فجه در صد هزار باده و ساغر نیافستم</p>
<p>اربعی</p>	<p>گر خاک شوم نظر بر دیم نکند گرف کر شوم نیاورد در خاطر</p>
<p>احسن میر غلام علی کو ایارهی که فکرش نکته رس و شعرش نیکوست از اساتید فخانی نزد شانه را آمده زن شاطر دلکیسوی او</p>	<p>و سیزده شوم گزربویم نکند</p>

۷۴ احمد احمد بیگ اصفهانی از وطن خست بندوستان کشید و در محله اسیده بجایی مسیده
پس پنهانی طالع از آنجا بشاهجهان آباد آمد و دست بازیان و لشایه جهان پادشاه زد
از جنبش نیم سرگاه لاله بر یکدیگر زدن مخصوصاً مسیده بجایه با
احمد احمد خان از تبار امیرکبیری ملاطی حسینی پوده شاه اسماعیل ثانی او را به کوست گیلان
نامزد فرموده و در سلطنت شاه عباس صفوی از خوف شاهی صوب نجف اشرف گرفت
و همانجا در سنه عشرين و تسعاه پنجم خاکش بخاک گورآمیخته شد

که پیر چون خیب بر دلو جوان مراد که پشت دست بدنان گزیده خواه فرت که مرغ رو جهن انجا کبوتر و ارسیگرد وزان بر گرد من می آید و بسیار عجیب	سافری نریسا از عدم کزو پر سم پایی بوس تو چون آدم چهار دست کبوتریست کان برگرد باهم بایر میگرد مکس بوی کباب ول شیلز آتش قل هم
--	--

رباعی

وز جوز زمانه بین که چون میگیریم ور قمه ام ولیک خون میگیریم	از گردش حشم واژگون میگیریم با قد خمیده چون صراحی شب روز
---	--

رباعی

لئن نست می پری من می چشم نمک شده قدم ز پیری و من نعصا	ایام شباب فی خیل و شمش ایام شباب فی خیل و شمش
--	--

۷۵ احمد نیرا احمد دعیثیه دیلمه قزوین از احفاد مالک اثیر است زبانش بصیراتی کلام در دخیرو
وال و ما عش بیاده عشق بلا انگیز محظی

میسری شود وصل تو امی آرام جان مارا احمد نولانا احمد که نچه معروف با میر قاضی برادر قاضی بیگ والی ملک و گن که بند رسیده در سکه ملا زمان اگبری مغلک گردیده و خست بدک نزد برادر خودش کشیده و از وجه بود	که از خویشان تراجم شد از پیغمبران پارا
--	--

مزاجی با برادر جو دبوطن احمد دیده و در آنجا طازمت بارگاه شاه عباس ماضی گزیده بکرد
در موسمی دخلی در کما نچه نوازی وستی داشت با حمل کانچه مشهور گشت و درین هنر
و هفتاد و دوازدهمین گزران در گذشت رباعی

آن سه چوبی است بالای کرد
نی آمد و میگشت و خود می نازد

آخر تخلص شاهزاده اختر مراد برادر کسر و شاهزاده باشد اهل اخلاق خجسته اختر
جهان شاه ابن محمد معظم بهادر شاه خلف ارشد او زنگ نیب عالمگیر سلطان طبعش را
موزوئی وزیر و مشیر صاریح رخشناس و لشیخ دلها می جهان چنانگیر اشعار غزل فرباعی
وی بهم رسید که این اشعار از شنویش ثبت گردید

کنم اختر زحال خویش انمار
برآمد شاه عالمگیر غارے
بدولت مندار آگشت چون تم
برامی چنگ اولادش کمر بست
شد او هم عاقبت زین کاخ محجر
پی تیری تھنا او هم سپر شد
محمد شاه شاه کامران شد
برادر چون تخت سلطنت دید
که من دیدم ازان کان فتوت
زمانه را مگردون چاکر آمد
جهان گردید چون گلزار بجا

بود تاکی زحال عشق گفتار
که چون زین سلطنت گاوچار
تجنت سلطنت شاه معظم
چوا و هم حفت ازین تخت بربت
معزال الدین ازینها گشت منصور
ز بعد او شه فرج سیر شد
پس از وی حق تعالی هر ران شد
دل غلکین من هم شاد گردید
نه بینداز پدر کس این هروت
جلویش را دوست چون برآمد
شد هتقالا در شاهی میدار

آخر تخلص ابوالمنصور ناصر الدین سکندر رجاه سلطان عالم محمد و اجد علی شاه پادشاه

ملکت او و بعد والد امجد خود شریا چاو امی علی شاه در روز اول سلطنت که نتوی سریر آگر اکت و پدر اخالت انگریزی در مکان خاتم للملوک گردیده ورق مملکت او و در پیش از
و بظیب خاطر از که نتوی نهضت فرموده بدار الامارة کلکته خیام قیام اند اخنت و در میبا بر ج
امکنیز فتح و اینیز غیمه بنا فرموده آن ویرانه را معموره دولت واقعی اساخت و مصادر
الوق اکاف این سلطان اعمال از سرکار انگریزی یک کاک و پیپ با هزار مقصر گردید و از زوال
سلطنتش بر ساکنان که نتوی سیدانچه رسید در سنہ بیهزار و دو صد و شصت و همان روزه دار
سریر آگری غموده بود و در سنہ اثین و سبعین و مائین وalf خلع سلطنت نموده انگر چه طبع مرثی
هر علم را استکمال کرده مگر در فن موسيقی عروج باوج کمال نموده و سور و اجده درسی میانه
وارشاد خاقانی در عروض و صوت البارک در موسيقی و دواوین سنته و مثنویات متعدد و
از تصنیفات آن خاتم السلاطین سنت کلام موز دلنش و فارسی وارد و متین و لذتین

بی فیا کشت مهتاب پمشب	از حرش و رشد نقاب امشب
شیر مهتاب شد شراب امشب	کرد ایض خارز نگ صبیح
بهر شرج ملایک ز جان آمن اند	دست مژگان نه بلند سست سوکا بزیق
اختر اشکر گن مرتبه وان آمن اند	شاعرانند بهه گوشن ای مضمون

سالمت تا چند باشد سفیث	حال زارم ای شهر مردان نگر
هر جا که تو از ناز خود ازو جان بخر امی	از سربر و م نقش قد مهائی تو بوسم
اختر شیخ سعد الدین احمدیری نیز به فصاحت و اختر شرج بلا غلت ابتداء متمحل من عالی بود	
و بعده صعود بر آسمان کمال شاعری با خراختیار نموده مدغی بخدمت سخن بطلع علی هم غرفه	
شجاع مانده و زمانی بیاوری اختر طلوع بحال زمرت نواب بران المک سعادت خان	
میشاپوری گذرانده در سنہ بیهزار و میصد و پنجاه و سه اختر چانش از کسوف جسمانی وارست	
شنوی گلشن نخود و شعله عشق و گیتی آشوب و عجب نامه و سره جزت و طلس و حدیث ازو	

ازوی بادگارست سه

محض روئی تو گرد و بو سه گاولب مرا
بایین که صد شمع از نیم کشیده بگرد و
ما خط بزمت بو سه ازان لب خواستم
از رخ تابان خود پردار ما در نقاب
کشنه کامم آن لب سیرپ میخواهد دلم
روزگاری شد که از شوق لبست تب سکم

دیدم از دیوان حافظ صن فلان غوش را
جهانی شد شدید از شوختی آن آفت دلها
نمیتوان زشم کرد گهانی سوائی شب
آفتاب صحیح محشر اچ نسبت باسحاب
بسکه نخورم شراب پاب میخواهد دلم
بو سه یعنی شربت عناب میخواهد دلم

آخری گونا با دی هست نظم و نثر شش مقبول ولها بلطف خندادی سه
از سجوم بوم در ویرانه ماجانا نه آنچنان آباد شد آخر که مایخواستم
اخلاص پس از چند اس قوم که تری همش از شاهجهان آباد است سیان سخن طبع شکال
اخلاص و احتاره

چرا دست از سر زلف سیاوه بار برداهم که میدانم دغار او ردی شپا از باشد
اخلاص کالی پرشاد قوم کا یته متوطن جوالی که نوبو وشق نظم و نثر فارسی از سولوے
احسان اسرع متاز آنامی مینبود بعد مرگش کلام منظوم و مشورا او پر شیان گردید قصیده در
صح محمد علی شاه بادشاه ملک او و بر شتر نظم کشید که بصنعت تو شیخ از هشت جا محمد علی
شاه بادشاه زمان خلد اسرع ملکه برآورده و از خزانه شاهی سلیمانی کیفرار و پیغمبره برده

سطام مقطوع آن قصیده ایست سه

معدان لطف و گرم مخزن جاه و شمش
هان ز پنین من شاه هست با خلاصه جاه

امی شیخ غلام محمد فرزند اردولی بدر الدین بلگرامی است غزلیانش حسینی و قصایدش

الغای سه

تکه از سخت دلم هست گریان تا
دل سوئی خدا آر که یاری به از نیست
چو آن بیگانه خواز من جسد آشند
تر ای پیج اے اخی مشکل نمایند

ادله فی مولانا ادالی سهر قشنگی از وطن بهند رسیده بین جادر سنه بیهزار و چهار
سفر آخوند گزیده در سخن بخشی و نکته آفرینی فرد و مضماین و قیق را بخوش ادالی او همکرده
با و حسال اودل ماشا و میکند **عمر** گذشتہ را هم کس یا و میکند
اد هم اد هم بیگ قزوینی خلف شاه قلی بیگ ترکان بو دیکی از نیا کانش و سلطنت
شاه آمیل با صنی ترخان و خودش از مقربان با رگاه شاه سلیمان او لابر جمال محمد حسن
قورچی جان رسید اد آخرا بهم شاهی دل برداشته قدم بر جاده تقوی نماده
صیاد راز صید بود بشی اضطراب **من** بیقرار یارم و او بقیر ارسن
اد هم بیگ ولد مراد بیگ قزوینی فن سخن پیرانی موسیقی و لغتہ سرائی بر ناظران و قوالان
می چپ بید دل از وطن برگنده و رهند رسید و در ملازمان ہمایونی سخر طاگردیده
قض از برآن افروخت شمع آشنا لی را **که** بر دلماهی مشتاقان نمد راغ جدائی
ارفع شمع عمامه تبریزی است رببه اش ارفع در طیفه سنجی و بذله انگلیزی **ه**
قطع نظر ز ساقی و ساغر میکنی **شرم** از خدا و ساقی کو غر نمیکنی
اسعد اد میرزا ابرهیم اصل آباد کرمش از عرب مولد خودش ال آباد و مشاسته تو از
دارالخلافه شاهجهان آباد است ابتداء و نظم تند میرزا عبد الغنی قبول کشمیری قبول نموده لعنه
زیور سخن را بگوهر اصلاح میرمحمد فضل ثابت ال آبادی آموده پسترا صحبت میراخوند کی
از خوشیان میرزا عبد الرضا متین اصفهانی خطه ایار بوده **ه**

بنامزادی پرواذه دلم داغ است **که** بعد کشته شدن شمع بر مزار قمیست

لکنند جند بخور شید بر و شیخ را ز خویش رفت عاشق با اختیار کرد
 اسد شوستری در معارک شعر و شاعری دلیر و جریت من
 گردند پر گرد سر ش از بسلکه ایران شمعیت من که بفانوس خال است
 اسد فرزند ملا حبیب دقصه خوان که در شاهنامه خوانی نظر خود نداشت در عنده جمله گیری
 هم است بسیر هند وستان گماشت و بحضوری بارگاه جهانگیر پادشاه و خطاب مخلوط خانی
 گردن عزت و فخر ابراز فراشت و در سنہ یکهزار و پیش از هشتاد و هشتاد جامه گذاشت
 دیر و ز اسد جامه هجران تو زد چاک امروز زغم مرد ہمان جامه کفن شد
 اسد قاضی اسد از مردم قم پایت در کمال در و لشی اور ابر تین پایپ را پائے

امی آنکه لوئی محرم را ز همه کس	شمنده ناز تو نیاز همه کس
چون شمن و دوست مطهر ذات تو انداز	از ببر تو سیاستیم ناز همه کس

اسد میرزا اسد الله شیرینیه سخنوری و در مرکه الظم کسری مصدر شجاعت و دل او رے

بود رباعی

بود رباعی	بود رباعی
وز آه دل آشکد پا بر لب باست	بود رباعی
ز آه دل تو بر و بخوبیت باش که ما	بود رباعی

اسلم مولوی محمد اسلم غلف ارشد شیخ غلام من بلگرامی است در عربی و فارسی باز عذر
 نامی گویند حافظ اش آنقدر قوی بود که بساعات یکیاره صد شعر را حفظ می نمود و علوم ادب
 عموماً و علم لغت خصوصاً پیره و افی داشت و نظر و نثر عربی و فارسی بکمال فضاحت و
 بلاعنت می نگاشت چندی در مدرسه دارالامارات کلکتہ ملازم بود پس تر ک روزگار نموده
 در لکھنؤ نوکری تریں انجام اختیار نموده

بایسنبیل این شرقی اقیانوس فروختیم	پرخون فلی بسنبیل جانان فروختیم
بهر شهاره لعل بدنستان فروختیم	دادیم دل ز دست و خزیم دم دان عشق

اسماعیل حاجی اسماعیل زنخن سنجان شهر قزوین بود و دشمن را عمد شاه طهماسب پنهانی

از ارباب طبع زنگین سه

ای خوش آن ساعت که از بهر للاک زیر
تنج بر کفت از رهی آید و چار من شود

اسماعیل سیرا اسماعیل از مدادات جریان است از کلامش غیر باعی کتر ک لشناهی

گوش وزبان سه

هر غصه تحقیق لب خاموشی است	هر لاله بذلت سر خوش مد ہوشی
----------------------------	-----------------------------

در دیده آنکه عقل و هوشی دارد	دریاچشمی است محظوظ حراجی است
------------------------------	------------------------------

اسماعیل سیرا اسماعیل اصفهانی از همطران شفیعاً اثر بوده در سنہ یکهزار و یکصد و

سی و دوازده بان رحلت نموده سه

چاره زمی کن ول افرده را گرفته نگه دار ہو اخورده را

لی و عده آمد هشتب آن مردم دل رشی هچون گلی که آید در غیر موسی خوش

اسیری از شعراء قائم است فکرش اسیر طره دلبران مضامین زنگین سه

بسان حلقة خاتم که خالی از نگین شده نمایان است خالی بودن جایت آغوش

اسیری محمد قاسم نام از باریا بان بارگاه اکبر پادشاه بوده بالآخر و است بدان عبدالرحمخان

خانخانان زده از خوان الغامش نوالمای فیض بوده در سنہ یکهزار و دویست که آسوده

ست بزه بادیه مانکش منت ابر چشم گوششک شود آبله پائی هشت

اسیری ول صحیفی از خوش فکران شیراز است اسیر و ام اندیشه اش الفاظ و معانی

د و حسپ و سامعه نواز سه

دلهم پرست زخون بولهم من لانگشت که چچوشیده می گریه در گلو دارد

اشتیاق شاه ولی اهل از احفاد شیخ احمد سهروردی مجدد الف ثانی است اور با فقر

و نقد و شعر اپیون دروحانی از علوم نقلیه و عقلیه و اصلیه و فرعیه فضیبی و افی برداشت

تالیفات کثیره که از انجمان تفسیر قرآن است مگا شنود در دار المخلافه شاهجهان با دیگر موله
فیروز شاه و سکن همشهه اصلاح شغرا زمیر زاعبد الغنی قبول نیگرفت و در سنہ بیکزار و
بیکصد و پنجاه ازین دارنا پادشاه رفت

شیدای گلی بود و هوانی گردید	هر جایه اگر بود نگارم دل من هم
این شهد مقدس مرغ چین بود	گاشن نه مسکن تو و نه جای من بود
بجنگ بد رام فوج کفار چو خط آغاز شد بر عرض مار	نه خطشد بر سخ آن به نو دار دل مضمون حسن عارضی فیت
خوبتر پیر زمی خست بحیر محمود	رونق حسن ز عشق است که بر قدام ایز
اشرف سید اشرف علی متوطن فرج آباد است ز زمرة کتاب خوانان لغزی جناب سید الشهداء سلام الله علیه علی آباء الامجاد	اشرف سید اشرف علی متوطن فرج آباد است ز زمرة کتاب خوانان لغزی جناب سید الشهداء سلام الله علیه علی آباء الامجاد
و سیکه یارخ خویش بے نقاب کند	فال بپرده شب خشم آفتاب کند
چرا اشرف ز عصیان میکنی اندیشه محشر	چو ببر عفو جست شاه خسیر گیری آید
اشرفی سید مقدس بمرقدی است اشرف سخن سرایان در عاشقانه سرای مضمون بند	اشرفی سید مقدس بمرقدی است اشرف سخن سرایان در عاشقانه سرای مضمون بند
درستی وستی لیست	تاکی کوئی که هر دو عالم
دانی که همه جهان برید	چون تو طمع از جهان برید
اشک مولوی پادی علی لکمنوی که چهلش از قصبه بجنور بفاصله پنج کروواز لکمنوست کجنبینه و لش از نقو و علوم عقلیه و نقلیه عربیه و فارسیه مملود رز به و تقوی بر اقام و امثال فائق بوعاکثر حاشی و شروح او بر کتب تازی و دری موجود دیعائے کلام در دانگیزش دیده در مسنان در اشک باری است و سیم رمضان سنہ بیکزار دو صد و هشتاد و یک ما ریخ انتقال شن بخار حضرت باری و شهر لکمنو در گذشت و در قصبه بجنور بخوار مزار مولانا فخر الدین شمید مدفن گشت	اشک مولوی پادی علی لکمنوی که چهلش از قصبه بجنور بفاصله پنج کروواز لکمنوست کجنبینه و لش از نقو و علوم عقلیه و نقلیه عربیه و فارسیه مملود رز به و تقوی بر اقام و امثال فائق بوعاکثر حاشی و شروح او بر کتب تازی و دری موجود دیعائے کلام در دانگیزش دیده در مسنان در اشک باری است و سیم رمضان سنہ بیکزار دو صد و هشتاد و یک ما ریخ انتقال شن بخار حضرت باری و شهر لکمنو در گذشت و در قصبه بجنور بخوار مزار مولانا فخر الدین شمید مدفن گشت